

תורת
הקרבנות

לימוד קדשים בעיון אליבא דהלכתא

תורת הקרבנות

גליון חודשי ללומדי סדר קדשים אליבא דהלכתא

גליון מ' - אייר תשע"ו

יו"ל ע"י מכון "תורת הקרבנות" | ת.ד. 3196 בני ברק | טל': 050-4134645 | פקס: 072-337748 | קו מידע: 077-2261034 | דוא"ל: korbanot@okmail.co.il

בנשיאות הרבנים הגאונים: רבי ברוך שמואל הכהן דויטש, רבי דוד כהן, רבי חיים מאיר הלוי שטיינברג, רבי נתן הכהן קופשיץ שליט"א

סיקור הכנס המרומם "פתאום יבוא" ומכתב מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א - עמודים 5-6

בגליון:

חובת קיום מצות שמחה ברגל
ובימי הזתשלמין לחג השבועות

לקט מתגובות הקוראים

לחם הפנים כשחל ר"ח ניסן בשבת
ומצא מום עובר בארבעת ימי הביקור
שבזמן במקדש לצורך אמילת קדשים
שבזמן במקדש בהר הבית
הקריב קרבן בלא וידוי

הבאת קרבן שטעם בשחו מובחר

כנס "פתאום יבוא"

לזימן בזכרון

האם יש מצוה לשמור את שירת הלויים
האם יש בגדים מיוחדים ללויים
האם פסול שזווי יין נוהג בלויים

מרגישים את בית המקדש!

איתא בחז"ל (במדבר רבה פנחס פרשה
כא): מעולם לא לן אדם בירושלים ובידו
עוון. כיצד תמיד של שחר מכפר על עבירות
שנעשו בלילה, ושל בין הערביים מכפר על
עבירות שנעשו ביום.

וכבר עמדו מהו 'בירושלים', וכי דווקא
בירושלים היו כולם נקיים מעוון, והרי התמידין
מכפרים על כל ישראל.

אלא הביאור הוא שיושבי ירושלים אשר
בית המקדש שכן בתוכם, חשו והרגישו בכל
תהלוכות חייהם את הקרבת הקרבנות. הם
אלו ששמעו את קול שער העזרה שנפתח.
הם אלו שהריחו את ריח הקטורת מדי יום
ביומו, והם אלו ששמעו את קולו של הכה"ג
ביוה"כ. לפיכך היות והתנאי לכפרת התמידין
היא התשובה - כשם שמצינו בשאר הקרבנות,

המשך בעמוד אחרון

הגליון מוקדש לרפואת
בת שבע אסתר בת אביטל
בתוך שאר חולי ישראל

נא לומר פרק תהלים לרפואתה

עיונים בהלכה

הרה"ג רבי דוד מנחם רייכמן שליט"א

בירורים מעשיים בקיום מצות שמחה ברגל

האם צריך לבוא לירושלים לקיום מצות שמחה בבשר קרבן

יש לדון האם יש חיוב לבוא לירושלים כדי לקיים מצות שמחה ע"י בשר
שלמים, ונפ"מ במי שפטור ממצות הראייה.

ויעויין במאירי בחגיגה ב' ע"ב ד"ה משנה זו שכתב לפשוט ספק זה מהא דאיתא
בר"ה ו' ב' דלמאן דסבר אשה חייבת בשמחה [ולא שבעלה מחוייב לשמחה], הרי
היא חייבת לבוא לירושלים כדי לקיים שמחה ע"י בשר שלמים, אע"פ שהיא
פטורה מראייה, ומוכח שכל הפטורים מראיה חייבים לבוא לירושלים כדי לקיים
שמחה בבשר כמו שמצינו באשה. וכ"כ בשו"ת אהל משה ח"ב סי' ע"ח, וכן
הוכיחו הטורי אבן והפנ"י ב"ר"ה שם מדברי התוס' שם ד"ה דהא, דסברי שגם
הפטורים מראיה חייבים לבוא לירושלים כדי לקיים שמחה בבשר. אמנם מאידך
הפנ"י והערות לנר בר"ה שם הוכיחו מדברי התוס' בפסחים ג' ב' ד"ה מאלה
שהפטורים מראיה פטורים מלבוא לירושלים כדי לקיים שמחה בבשר, וכ"כ
להדיא המאירי בר"ה שם ד"ה אשה [וזו שיטה אחרת ממש"כ בחגיגה שם].

ולדעה זו יש לעיין מאי שנא אשה שחייבת לבוא לירושלים כמבואר בגמ' בר"ה
משאר הפטורים מראיה, ונראה ליישב דיש לומר שטעם הדבר שאין חיוב לבוא
לירושלים רק בשביל קיום מצות שמחה בלבד, משום שהתורה לא הטריחה לבוא
במיוחד בשביל קיום מצוה זו, ובפרט לשיטת הריטב"א והר"ן בסוכה מ"ב ב'
דהא דאמרין בפסחים ק"ט א' דאין שמחה אלא בבשר [שלמים], הרי זה כדי
לקיים את מצות השמחה מן המובחר, אבל מן התורה ניתן לקיים את המצוה גם
בשאר מיני שמחות, [ובפשטות כן הוא דעת הרבה ראשונים, עי' תוס' ר"ה ה.
ד"ה מה, יומא ג' א' ד"ה בזר, סוכה מ"ז א' ד"ה, ורמב"ם פ"ו מיו"ט הי"ז], שלפי
דבריהם כיון שעיקר השמחה מתקיימת בשאר דברים לא הצריכה התורה לטרוח
לבוא לירושלים כדי לקיים את המצוה מן המובחר. ולפי"ז י"ל דאשה שאני דכיון
שבדרך כלל יש לה אבא או בעל שהוא כבר מחוייב לבוא לירושלים, אין זו טירחא
כ"כ גדולה לבוא עמו לירושלים.

ונפ"מ בכל זה גם לשאר אנשים המחוייבים בראיה - לענין שאר ימות הרגל,
והיינו לפי מה שנתבאר בהרבה ראשונים שבכל ימי הרגל צריך לכתחילה לקיים
מצות שמחה ע"י בשר שלמים, ולפי זה לא יהיה בזה חיוב אלא בזמן שנמצא
בירושלים, אבל אין חיוב לטרוח לבוא לירושלים לצורך זה. ולפי הדעה הראשונה
שגם הפטור מראיה מחוייב לבוא לירושלים לקיים מצות שמחה ע"י בשר שלמים,
יש להסתפק האם הטעם לזה משום דס"ל כתירוץ א' בתוס' מו"ק י"ד ב', דמן
התורה אפשר לקיים שמחה רק ע"י בשר שלמים, אבל בשאר מיני שמחות הוא
רק דרבנן, ולכן סברו דצריך לבוא לירושלים לקיים את מצות השמחה מן התורה,
או דילמא סבירא להו שאע"פ שמן התורה אפשר לקיים שמחה בשאר מיני
שמחות, מ"מ צריך לבוא לירושלים כדי לקיים מצות שמחה מן המובחר. ואע"פ

זַמְּנוּ לְהַקִּים אֶת עוֹלַם הַתּוֹרָה בְּבֵין הַזְּמַנִּים...

נותרו מספר ימים להצטרפות למכירה הסינית של 'זכנו' -

עבור ישיבות בין הזמנים "ממלכת כהנים-תורת הקרבנות" ברחבי הארץ.

ניתן להצטרף עד ל"ג בעומר במוקד זכנו: 0722-456-666 ולציין קוד 687

או בטל' נציג תורת הקרבנות: 052-7653813

בידך עכשיו לקדם את ההכנה האדירה לבית המקדש !!!

שכתב החיי אדם בכלל ס"ח דבשאר מצוות אי"צ לטרוח ללכת לעיר אחרת כדי לקיימם, שאני מצות שמחה שזה גופא נתחדש בה שצריך לטרוח לבוא לירושלים כדי לקיימה.

והנה גם לשיטת הראשונים שהפטורים מראייה פטורים מלבוא לירושלים כדי לקיים מצות שמחה בבשר שלמים, עדיין יש לומר שכל זה במי שאינו בירושלים, אבל מי שכבר נמצא בירושלים שמא מחוייב הוא להישאר כל הרגל בירושלים כדי לקיים השמחה בבשר שלמים, ובפרט לפי תירוץ א' בתוס' במו"ק י"ד הנ"ל שמן התורה א"א לקיים שמחה רק בבשר שלמים, שלדבריהם ודאי מחוייב בזה, והא דאיתא בקרא בסוף פר' ראה "ופנית בבוקר והלכת לאהליך", צ"ל כמ"ש התוס' בר"ה ה' ועוד מקומות שכל ימי הרגל נחשבים כבוקר אחד.

האם יש תשלומין למצות שמחה לאחר חג השבועות

יש לדון במי שלא קיים מצות שמחה בשבועות, האם יכול להשלים מצוה זו בשהה ימים שלאחר החג, וכמו שמצינו בחגיגה י"ז א' לענין קרבן ראיה ושלמי חגיגה. והיינו משום שיש לומר שרק לקרבנות הראיה והחגיגה יש תשלומין לאחר החג כיון שהוא חוב המוטל על האדם ברגל ולכן נתנה התורה להשלים חוב זה לאחר החג, אבל קרבן שמחה אינו חוב שחל על האדם ברגל, אלא הוא קרב לצורך מצות אכילת בשר שצריך לקיימה ברגל, וא"כ לכאורה לא יוכל להשלימה לאחר הרגל, כיון שזמן השמחה אינו אלא ברגל עצמו.

והנה בפשיטות נראה שאין תשלומין למצות שמחה לאחר חג השבועות, וכמו שכתב להדיא הטורי אבן בחגיגה ו' ב' ד"ה ושמחה, והחת"ס בשו"ת או"ח סי' כ"ח ד"ה ומיהו, והמנ"ח במצוה תפ"ח, וכ"ה בשו"ת חיים שאל [להרב החיד"א] ח"א סי' ע"ח, ועוד כמה מגדולי האחרונים.

ונראה דלפי אחרונים אלו הא דאין תשלומין לשמחה אינו רק לאכילת בשר שלמים, אלא גם אם נאמר כמו שסברו כמה אחרונים בדעת הרמב"ם שמצות שמחה מחייבת הבאת קרבן שלמי שמחה, גם כן לא יהיה לזה תשלומין אחר שבועות, משום שחייב הבאת קרבן שלמי שמחה הרי הוא תוספת והשלמה לחיוב אכילת הבשר, ואינו חייב בפני עצמו, וכיון שאחר שבועות אין תשלומין לאכילת הבשר, כמו כן אין תשלומין להבאת קרבן שלמי שמחה. ואמנם לפי משמעות דברי האבי עזרי בפ"ב מחגיגה ה"י שהבאת קרבן שלמי שמחה אינה שייכת לאכילת הבשר כלל, [ולכך שייך לחייב נשים בהבאת קרבן שלמי שמחה גם לדעה שאינן חייבות באכילת הבשר], יתכן לומר שלהבאת קרבן שלמי שמחה יש תשלומין אחרי שבועות.

ואולם במשנה למלך פ"י מהלכות אבל ה"ג משמע שנחלק על האחרונים הנ"ל וסבר שלאחר חג השבועות יש תשלומין גם לאכילת הבשר, יעויין שם שהביא את דברי הירושלמי שבשנה שמת דוד הביאו ישראל עולות ושלמים אחר העצרת, וביאר דהכוונה שהביאו שלמי שמחה. ומסתבר שאין כוונתו רק לחיוב הבאת קרבן שלמי שמחה, דא"כ היה לו לפרש להדיא דבר זה שמצות שמחה מחייבת הבאת קרבן שלמי שמחה, כיון שהוא דבר חדש שלא נזכר בגמ' ובפוסקים. וכן מבואר בר"י פערלא [בפירושו על הרס"ג ח"ג עמ' רנ"ג ד"ה ועכ"פ] שיש תשלומין למצות שמחה אחרי שבועות, ובפשטות כוונתו גם לאכילת הבשר, וכנ"ל בדברי המשל"מ.

והנה לפי המשל"מ והר"י פערלא שיש תשלומין לשמחה אחר שבועות, בפשטות דבר זה נפק"מ גם בזמן הזה שמי שלא קיים השמחה בשבועות יכול להשלימה אחר החג ע"י שתיית יין.

עוד נראה דלפי המשל"מ והר"י פערלא מי שמשלים את השמחה אחרי שבועות, יכול גם להשלים את החיוב לשמח את אשתו ובני ביתו ואת העניים, אבל מי שקיים את מצות השמחה בשבועות, צ"ע האם יכול אחר שבועות לשמח את אשתו ובני ביתו ואת העניים.

זמני השיעורים בהלכות עבודת המקדש

שיעור בספר 'עבודת הקרבנות' מפי

הגאון רבי יוסף הכהן רפפורט שליט"א

מתקיים אחת לשבועיים בימי שני בשעה 10.45 בערב בבנין ישיבת 'בית דוד' רח' בן זכאי 46 קומה א' ב"ב

שיעור בספר 'עבודת הקרבנות' מפי

הרה"ג רבי יעקב משה כהן שליט"א

מתקיים מדי שבוע בימי ראשון בשעה 10.30 בערב בביהמ"ד 'נחלת משה' (חדר צפוני) רח' מלצר 36 ב"ב

שיעור בעניני סדר העבודה מפי

הרה"ג רבי משה הכהן טוויל שליט"א

מתקיים מדי שבוע בשבת קודש בשעה 4.00 אחה"צ בביהכ"ס תורה ותפילה רח' רבי יהודה הנשיא ברכפלד

שיעור בעניני סדר העבודה מפי

הרה"ג רבי משה הכהן טוויל שליט"א

מתקיים מדי שבוע בליל שישי בשעה 9.30 בביהמ"ד אהל יוסף רמות בעז"ו (קומה ב')

הקו לשמיעת שיעורי 'מכון תורת הקרבנות' בעניני עבודת בית המקדש בימי המועדים ובכל השנה

בקול הלשון: 03-6171111-1265

לפתיחת שיעורים נוספים בהלכות הקודש והמקדש ולהכנסת שיעורים למאגר: 050-4134645

רשימת ספרים וחיבורים בהלכות הקודש והמקדש

שיצאו לאור בס"ד ע"י המכון

ספרי הלכה

אוצר דינים 'תורת הקרבנות' הלכות הבאת הקרבן / 'שער הקרבן' הלכות קרבן פסח

חיבורות 'אוצר דינים תורת הקרבנות'

סדר עבודות התמיד ושבת ור"ח / הלכות הוריות / הלכות שגגות / הלכות מעשר בהמה / הלכות ארבע עבודות הקרבן / קרבנות מועדי השנה / קרבנות חג השבועות ושתי הלחם / קרבנות חודש / תשרי / הלכות פרועי ראש שתוי יין קרועי בגדים ומחוסרי בגדים / הלכות מחצית השקל תרומת הלשכה ותרומה חדשה

קבצים תורניים אליבא דהלכתא

ארבעה קבצים בעניני מסכת זבחים / בעניני מסכת בכורות / בהלכות קרבן פסח ועניני מסכת כריתות

חיבורים בעניינים שונים

משמרת הקודש עמ"ס יומא / משמרת הקודש עמ"ס מנחות / סדר עבודות הקרבן בקצרה / סדר עשיית קרבן פסח בקצרה / ההנהגה באכילת קרבן פסח / מראי מקומות 'לשכת הכהנים' / הלכות תמידין ומוספין [שתי חוברות] / קובץ דינים השייכים לקדושת המקדש

דיסקים להמחשה

קרבן פסח א - מההבאה עד הצליה (עם הוצאת אימורין בכל הקרבנות) / ב - הכנת הקרבן לאכילה / ג - הדברים הנאכלים בקרבן / קרבן עולה (כולל הפשט וניתוח)

מוקד מכירות ראשי: 052-7653813

בית יערי הלבנות
תגובות לגליונות קודמים

לחם הפנים כשחל ר"ח ניסן בשבת

הגאון רבי חיים מאיר הלוי שטינברג שליט"א

בגליון ל"ט דן הרה"ג ר' שמשון דינר שליט"א בלחם הפנים בשבת כ"ג באדר, ולא ידוע אם בשבת הבאה יקדשו את החודש, האם יביאו לחם זה מתרומה ישנה או מתרומה חדשה.

הנה לדעת הריטב"א שבועות י' ב' קרבן שדינו לבוא מתרומה חדשה, וקנו בהקפה ושילמו עליו אח"כ מתרומה חדשה - קיימו בזה דינא להביא הקרבן מתרומה חדשה. וכ"כ בתוס' הרא"ש שם בשם השר מקוצי, וכ"כ בשיטמ"ק מנחות ע"ט ב' אות ד' בשמו. לפ"ז י"ל דיקנו לחם הפנים בהקפה, ואם לא יקדשו את החודש בשבת - ישלמו אח"כ מתרומה ישנה, ואם יקדשו את החודש ישלמו ההקפה מתרומה חדשה, ונתקיים בכך הדין להיא לחם מתרומה חדשה.

נמצא מום עובר בארבעת ימי הביקור

הרה"ג רבי רפאל ב. שליט"א

בגליון לט הביא הרה"ג ר' יעקב משה כהן שליט"א בשם הג"ר איתמר גרבוז שליט"א להקשות על דברי החזו"א (או"ח סי' קכד לדף צו.) דאם היה בקרבן מום עובר בתוך ארבעת ימי הביקור אי"ז קרבן מבוקר, והא תנן (ערובין קג.) חותכין יבלת במקדש, ומוכח שם שאם חותך את היבלת בערב פסח הקרבן כשר, ע"כ. והנה הרמב"ם בפיהמ"ש שם (עירובין פ"י מי"ג) פירש דחותכין יבלת קאי על כהן העובד ולא על הבהמה, ולפ"ז לק"מ, די"ל שדברי החזו"א נאמרו לשיטת הרמב"ם.

ובמה שהביא בשם הגאון הנ"ל לתרץ דשאני יבלת שאפשר להוריד אותה שדינה קל משאר מום עובר, ע"כ. הנה לפי יסוד זה יתיישבו דברי הספרי הטעונים ביאור, דהנה בספרי ריש חקת (לגבי פרה אדומה) איתא (לגירסת הגר"א) א"כ מה ת"ל אשר אין בה מום, כשהמום בה, הא אם העביר כשרה. אר"י נומיתי לפני ריב"ב איזו מום שהעביר שהיא כשרה והראני בין שתי אצבעותיו יוצא או שיש לו שתי זנבות, עכ"ל הספרי לגי' הגר"א.

ולכאוי יש להקשות על דברי הספרי מהו איזו מום שהעביר שהיא כשרה, הא דבר זה אפשר בכל מום עובר שבעולם, ואמאי נקט דוקא בין שתי אצבעותיו יוצא או שיש לו שתי זנבות, וביותר לתירוץ אחד בתוס' בכורות לח: (ד"ה וסימניך) דשייך רפואה במום קבוע, א"כ מה החידוש כאן לגבי פרה, הא בכל הקדשים נמי כשר אם העביר המום.

[ובעיקר קושיא זו מה נתחדש בפרה י"ל, דהנה במשנה אחרונה (פרה פ"ב מ"ב) נקט בדעת ר' יהודה דמתני', דבשעת לקיחה צריכה להיות תמימה ממום, ור"ש פליג וס"ל שצריך בשעת לקיחה רק שתהיה פרה אבל לא בעינן שתהיה תמימה, יעו"ש. ולפ"ז אפ"ל דהא קמ"ל הן ספרי דלא כרבי יהודה, אלא אם היתה בה יבלת בשעת לקיחה והעבירה אח"כ כשרה. אולם אכתי אינו מבואר אמאי נקט דוקא בין שתי אצבעותיו יוצא או שיש לו שתי זנבות].

ולפי דברי הגאון הנ"ל דשאני יבלת שאפשר להעבירה, יש לבאר, דבאמת הספרי ס"ל דצריך שתהיה תמימה בשעת לקיחה, ומ"מ נתחדש בקרא ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום, דהא דבעינן תמימה בשעת לקיחה היינו תמימות כזו אשר אין בה מום, אבל אם יש בה יותרת כגון בין שתי אצבעותיו יוצא

או שיש לה שתי זנבות אי"ז פוסל משום שיכול להעבירו, ואף דלשחיטת הפרה חשיב מום, מ"מ לגבי הלקיחה לא חשיב מום, וכעין דברי הגאון הנ"ל לגבי ביקור הנ"ל לגבי הלקיחה, ובזה אתי שפיר היטב הא דבעי' קרא להכשיר בפרה, דהיינו בלקיחתה, ואתי שפיר נמי הא דנקט דוקא הנך מומין דיותרת, אבל שאר מומין לא, ודוק.

ולפ"ז י"ל דר"ש דמתני' מודה נמי לר"י דבעי' תמימה בשעת לקיחה, כמשמעותא דקרא ויקחו אליך פרה אדומה תמימה, אלא דלגבי יבלת ס"ל דאינו מעכב וכנ"ל.

שבזת במקדש לצורך אכילת קדשים

הרה"ג רבי חיים זכותא שליט"א

כבוד מכון תורת הקרבנות המרבה פעלים ללימוד קדשים בעיון ההלכה

בגליון תורת הקרבנות שבט תשע"ו (גליון לז) כתבתי לדון אם הותר שבות במקדש גם לצורך אכילת קדשים או רק לצורך עבודה.

והעירוני להגהות ברכת אברהם על השו"ע או"ח סימן שכב (נדפס בשו"ע מכון י-ם במפרשים מכת"י) שכתב שאין איסור לעשות גורל במקדש בשבת משום שאין שבות במקדש. והוסיף, 'והא דאין חולקים לחם הפנים בגורל, היינו דמה דאמרין אין שבות במקדש לא שייך רק בצורך גבוה וקרבן, ולא לאכילת אדם', (וציין לרש"י עירובין קב: ד"ה במקדש). ומבואר בדבריו שלא הותר שבות לצורך אכילה.

ובגליון הנ"ל כתבתי להוכיח מדברי התוספות יו"ט (מנחות פ"א מ"ז) שהבבליים היו מולחים את הבשר קודם אכילה, משום שאין שבות במקדש, ע"ש. ומוכח שהותר שבות במקדש גם לצורך אכילה. ויש שהעירו שהרי בתוס' יו"ט מבואר שהטעם שהותר למלוח הוא כדי שלא יבא הבשר לידי נותר, ומשמע דבלא זה לא הותר למלוח, וא"כ אין הוכחה מדבריו שהותר שבות לצורך אכילה. אולם המעיין היטב בתוס' יו"ט יראה שטעמו העיקרי להתיר את המליחה הוא משום שאין שבות במקדש, ומ"ש שאם לא ימלחוהו יצא הבשר לבית הפסול, זהו לתוספת טעם ולא לטעם עיקרי, כמבואר כל זה למעיין היטב בלשונו. ואכמ"ל.

ובאמת שבתפארת ישראל שם (בועז אות ג) כתב בפשיטות שהטעם שהותרה המליחה זהו משום שאין שבות במקדש, וז"ל: ולהרמב"ם דס"ל דאסור לאכול בשר בלי מליחה, יש לומר דהכא נמי מלחוהו הכהנים, דס"ל אין עיבוד באוכלים, ואפילו להתוספות דס"ל יש עיבוד באוכלים, היינו רק מדרבנן, והכא לצורך מצוה לאכול בשר הקרבן אין שבות במקדש, עכ"ל. הרי להדיא דס"ל שהותר שבות במקדש לצורך אכילה.

שבזת במקדש בהר הבית

הרה"ג רבי י. י. ב. שליט"א

במה שהעיר הרה"ג ר' חיים זכותא בגליון ל"ז בסתירת דברי המאירי, דבפסחים משמע מדבריו לענין הוצאת ק"פ די שבות בהר הבית, וביומא פירש לגבי בגדי הכהנים שמונחין תחת מראשותיהן דשייך איסור כלאים ולא אמרינן אין שבות דמקדש משום דליכא זריזות בשעת שניה, ומשמע דבלא"ה שייך הכלל

דאין שבות אע"פ שהיו ישנין בחצי בית המוקד שבחול.

לכא' יש סתירה גם בעיקר הדברים שהרי ביומא כתב שאין להתיר מצד כהנים זריזין, ומשמע דהתירא דאין שבות הוא לכהנים משום זריזותם, ובפסחם כתב כלל זה דאין שבות לענין אוכלי הפסח שהם ישראל. ובאמת ביומא לא הזכיר כלל בלשונו אין שבות במקדש אלא רק דכהנים זריזים הם, והיה מקום לומר שאין כוונתו לדינא דאין שבות, אלא לפרש דאין לומר דלא גזרו חכמים בכהנים איסור כלאים בכה"ג שמה תיכרך נימא מחמת זריזותם, משום דבשעת שינה ליכא זריזות. ואפילו לא נאמר כן, עכ"פ יש לומר שיש בזה שני דינים דאין שבות, א' לכל ישראל בעזרה, ב' לכהנים אף בהר הבית משום זריזותן, וממילא מיושבת סתירת הדברים, וצל"ע.

[ובעיקר הקושיא היה מקום לדון דאף אי דינא דאין שבות הוא רק בעזרה, אי"ז תלוי בעצם קדושת עזרה אלא ברשות עזרה, והיינו דכל המקום של העזרה אין בו שבות, וממילא אף לשכה שחציה בקודש אין בה שבות כיון שהוא באותו מקום של העזרה, והטעם בזה פשוט משום דקשה מאד לצמצם שלא לעבור על שבותין רק עד הגבול של קדושת העזרה, אמנם כ"ז חידוש גדול ואין לו מקור לכמש"נ].

הקריב קרבן בלא וידוי

הרה"ג רבי יעקב משה כהן שליט"א

בנין מביא קרבן בלי וידוי, כתבתי בגליון ל"ח בשם הג"ר חיים מאיר שטיינברג שליט"א שכיון שנאמר בגמ' שזהו זבח רשעים תועבה ודאי לא יצא בו ידי חובתו וצריך להביא אחר.

והעירו שבגמרא נאמר דבר זה לגבי קרבן בלי תשובה דחשיב זבח רשעים, אבל אין ראייה למי שעשה תשובה ולא התוודה דהוי ג"כ זבח רשעים.

וראיתי להוסיף מה שכתב המנח"ח במצוה שס"ד (אות ג' בהוצ"ח) שלפי המבואר בגמ' בקידושין מ"ט ע"א, שהאשה שאמרה הריני מקודשת ע"מ שאתה צדיק גמור שקידושיו קדושין שמא הרהר תשובה בלבו, ואע"פ שאנו יודעים שלא התוודה, ומוכח שע"י תשובה לחוד הוא צדיק. והקשה המנח"ח א"כ מה מקשה הגמ' בשבועות י"ב ע"א על המשנה ששעיר המשתלח מכפר על עשה, דאי עבד תשובה כבר נתכפר ואי לא עבד תשובה זבח רשעים תועבה, והרי י"ל דמיירי שהרהר בתשובה בלבו אלא שלא התוודה ובכה"ג אין זה זבח רשעים, ומ"מ צריך את כפרת השעיר כיון שלא התוודה. וכתב ליישב בכתבי קה"י מועד סימן קמ"ה, דע"כ צ"ל שע"י תשובה בלא וידוי עדיין הוי הקרבן זבח רשעים, אלא שלענין לשון בני אדם סגי להחשב צדיק במה שהרהר תשובה בליבו.

והעולה מהנ"ל, שלדעת המנח"ח בתשובה בלי וידוי יתכן שאין זה זבח רשעים, [אלא שתמה על זה מהסוגיא בשבועות], ולהקה"י גם כשעשה תשובה בלי וידוי עדיין הוי זבח רשעים תועבה.

ושמעתי שבחקרי לב חלק א' סימן א', כתב עפ"י הגמ' בקידושין הנ"ל שאם עשה תשובה בלי וידוי הרי הוא צדיק, וממילא אין זה זבח רשעים.

ובעיקר הנידון האם קרבן שהוא זבח רשעים תועבה, אינו יוצא בו ידי חובה והוא פסול, יעויין ליקוטי הלכות בזבחים ז' ע"ב בזבח תודה ד"ה אלא ש"מ, שכתב שכשם שלענין תפלה אם התפלל ומצא צואה במקומו תפילתו תועבה דהוי זבח רשעים תועבה, וצריך לחזור ולהתפלל, ה"ה במביא קרבן בלי תשובה אין לו ריצוי בקרבן אלא דמ"מ יצא בו ידי חובת נדרו, וא"צ להביא אחר אלא לכפר על העשה שעבר. ואמנם לפי זה בקרבן חטאת שעיקר חובתו הוא לכפרת החטא, כל שלא עשה תשובה לא יצא בה ידי חובתו, כיון דהוי זבח רשעים תועבה.

ומה שהסתפקו בגליון ל"ח שם האם יכול להתוודות לאחר שחטיטה קודם הזריקה, כבר נסתפק בזה הזבח תודה בזבחים ו' ע"א בד"ה אבל, והכריע שעד הזריקה יכול לחזור בתשובה, יעו"ש שהוכיח כן מהסוגיא שם.

יסוד המזבח
נידונים יסודיים בהלכה

לאכילה, ובפשוטו לכאורה יש לדון בזה רק בקרבן הנאכל אבל בקרבן עולה שעולה כולו לגבוה אין שום ענין בזה.

אכן נראה להוכיח לא כן אלא דאף בעולה יש בזה מעלה, וזהו מהא דאמרי' בפסחים סוף פרק מקום שנהגו (נז, א) ובסוף מסכת כריתות (כח, ב) בעובדא דיששכר איש כפר ברקאי דמלכא ומלכתא הוו יתבי, מלכא אמר גדיא יאי ומלכתא אמרה אימרא יאי ואמרו מאן נוכח נוכח כה"ג דקים ליה, ואתא ואחוי בידיה ואמר אי גדיא יאי ייסק לתמידא וכו' יעו"ש, ופירש רש"י בפסחים, אי גדיא יאי שהגדי טוב למאכל מן הכבש, וא"כ מבואר דמה"ט רצה יששכר איש כפר ברקאי לומר שהגדי היה עדיף להקרבה אם היה טעמו משובח יותר, וע"כ הוא משום מבחר נדריכם, ובגמ' שם דחו דבריו רק משום דגזיה"כ הוא ששניהם שקולים יעו"ש, וא"כ מוכח דאפי' בקרבן שעולה כולו לגבוה יש ענין להקריב מי שבשרו יותר טוב למאכל, והוא חידוש גדול לדינא.

הבאת קרבן שטעם בשרו מובחר

הרה"ג רבי מרדכי מינצר שליט"א

נה מצינו דין בכל הקרבנות דמצוותן שיהיו מן המובחר כדילפי' בתוספתא רפ"ט דמנחות מקרא דוכל מבחר נדריכם (דברים יב, יא), וע"ע מש"כ הרמב"ם בפ"ב מאיסור"מ ה"ח יעו"ש.

והנה בפשוטו גדר מובחר הוא בהמה שמנה בקרבנות וכמו שמצינו במנחות (סד, א) דאם שחט כחושה אומרים לו הבא שמנה ושחוט, ופירש"י שם דבכחושה איכא משום הקריבהו נא לפחתך. וכן במנחות ונסכים צריך שלא יביא סולת שהתליעה ויין מעושן וכיו"ב, וכמ"ש הרמב"ם רפ"ו מאיסור"מ יעו"ש בדבריו.

ויש לדון אי מדין מבחר נדריכם צריך ג"כ שיהיה הקרבן טעים

בשורה טובה לתושבי שכונת רוממה ירושלים

תושבי שכונת רוממה נקראים למסור שיעורים בעניני קדשים בעיון אליבא דהלכתא, בחדר שיעורים רוממה - "ונרוממה שמו". לאחר שבס"ד נמסרו בחדר שיעורים זה למעלה מסאתיים וחמישים שיעורים בכל מקצועות התורה, ניתנת האפשרות למסור שיעורים במסגרת 'חבורת קדשים' במטרה להגביר את בירור הסוגיות בעיון עד ההלכה. פרטים והרשמה 050-414-415-8 כחו כן ניתן להאזין בקו זה לכל שיעורי חדר השיעורים. שמעו ותחי נפשכם!

פתאום יבוא
כינוס מרומם לחיזוק לימוד הלכות המקדש והקרבנות

וזה יהיה החלק שלו בתורה, ויתכן גם שיוכל להשיב לשאלות בענין זה, והן לכלל ישראל שיוכלו לדעת על ידו את פרטי ההלכות. ויה"ר שכשם שזכו לומדי תורת הקרבנות להגיע לביורר חלקים נרחבים מדיני הקודש והמקדש, כך יזכו להרבות עוד ועוד את לימוד ההלכות בדרך זו, ונוכל לקבל במהרה את פני משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

במרכז המעמד הוקרא מכתבו של **מון הגר"ח קניבסקי שליט"א** למעמד, על ידי תלמידו ומקורבו הגאון רבי בצלאל כהן שליט"א ראש חברת הכהנים בכלל פוניבז'.

לקראת סיום הלימוד בחבורת "לשכת הכהנים" בהכוונת הגאון רבי דוד כהן שליט"א, התקיים ביום רביעי כ"ו ניסן כינוס **"פתאום יבוא"** לחיזוק לימוד הלכות הקודש והמקדש, באולם 'אור אברהם' רח' הרב הירש בני ברק.

במהלך הכינוס השמיעו גדולי הרבנים ולומדי "לשכת הכהנים" דברים נלהבים בחשיבות "לשכת הכהנים" בה עסק כל כהן בעבודה אחרת ובירר את דיניה לפרטי פרטים, וקראו לציבור הלומדים שכל אחד ואחד יברר להלכה לכל הפחות נושא אחד בהלכות הקודש והמקדש, ועל ידי כולם יבוררו כל פרטי הדינים לאשורם וכפי שהאריך מן החפץ חיים צ"ל בגודל הענין.

דברי פתיחה השמיע הרה"ג רבי אברהם כגן שליט"א מלומדי הכוללים של 'תורת הקרבנות': "כמה עלינו להודות להקב"ה על שזיכנו לעסוק בחלק זה של קדשים להלכה, שלפי דברי מן החפץ חיים זיע"א לימוד זה חביב ביותר לפני ה'. ובפרט יש להודות על שבע שנות הפעילות של מכון תורת הקרבנות, שהעמיד תלמידי חכמים רבים לעסוק בביורר וליבון הלכות המקדש לפרטי פרטים, וממש ניתן לומר כי אם עד לפני כמה שנים היו רק מעט שעסקו בחלק זה, הרי שעתה ישנם הרבה כוללים ואברכים חשובים העוסקים בסדר קדשים, וכבר הוציאו ספרים רבים בדינים אלו. וכפי שראינו לאחרונה שעל ידי חוברות הלימוד "לשכת הכהנים" שהוציא המכון בס"ד, יכול כל אחד ליטול לעצמו נושא מסוים בהלכות המקדש ולברר אותו בשלמות. וה' יזכנו לראות בבנין ביהמ"ק ובהשבת עבודת הקרבנות למקומה במהרה בימינו".

מכתב ברכה
ממון הגר"ח קניבסקי שליט"א
לרגל הכינוס

בס"ד ניסן תשע"ו

שמחתי לשמוע על כינוס לדבר מצוה לעורר על ענין חיוב לימוד הלכות המקדש, שזה מזרז הגאולה כפי שהאריך מן הח"ח זלה"ה, והנני לחזק את ידם, וכבר אמרו חז"ל מהרה יבנה המקדש ובעיני כהנים הראויין לעבודה, ובודאי מצוה על כאו"א ללמוד דיני הקרבנות להיות מוכנים, ויה"ר שנזכה לזה בקרוב ממש.

חיים קניבסקי

את המשא המרכזי השמיע **הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א** ראש ישיבת חברון ומחברי מועצת גדולי התורה, מנשיאי המכון: "ידוע שהחפץ חיים כתב מאמרים ומכתבים רבים בגודל הצורך ללמוד את דיני הקרבנות, כהנהגה לביאת המשיח ולבנין בית המקדש. החפץ חיים גם שלח מכתב לכל רבני הערים ובו ביקש שיפרטו לו את מספר הכהנים המיוחסים שבעריהם ואיזה מהם יוכלו לעבוד במקדש, וידוע שהגר"ז שלח לו פירוט מלא על הכהנים שבעיר בריסק, על רמת יחוסם ועל רמתם בלימוד.

החפץ חיים הדגיש בכל המכתבים שצריכים ללמוד את הלכות הקרבנות, הרי כשיבוא המשיח נצטרך מיד להקריב את הקרבנות ומה נעשה אם לא נלמד את הדינים, כך חי והרגיש החפץ חיים כל הזמן. כשהלך החפץ חיים לעולמו, נשכח מעט הענין הזה ושנים רבות לא קיימו את צוואתו. ברוך ה' שהתורה פרוחה בא"י ובאמריקה, אבל צריכים להפריח גם את זה מחדש. זה התפקיד שהחפץ חיים השאיר לנו. ואם בזמנו אמר החפץ חיים שכבר התקיימו רוב הסימנים שהמשיח צריך להגיע, הרי שהיום בודאי התקיימו **כל הסימנים, וכמו שאומרים גדולי הדור שהמשיח ממש צריך להגיע.**

בסיעתא דשמיא יש כאן אברכים שלקחו על עצמם לשם שמים את הענין הזה, ויש ציבור גדול שלומד את ההלכות, אבל מרגישים שזה לא מספיק. אני לא יודע למה אין זעזוע אצל אחינו הכהנים להתכונן בלימוד ההלכות. צריך לקחת את המשימה הזו להתכונן לביאת המשיח, ללמוד את ההלכות, אין זכות יותר גדולה מזה. ומי שלא לומד, אומר החפץ חיים, חסר לו באמונה של הציפיה לישועה. ידוע הרי שהגר"ח מבריסק דייק בדברי הרמב"ם בי"ג העיקרים, שהציפיה לישועה זה חלק מעיקרי האמונה.

הגאון רבי חיים מאיר שטיינברג שליט"א:
כל אחד יטול לעצמו נושא אחד מתורת הקדשים ויברר את הלכותיו בשלמות

הגאון רבי חיים מאיר שטיינברג שליט"א ראש כולל אור הנר ומח"ס משנת חיים מנשיאי המכון, עמד בדבריו על כך שאין בידינו הרבה מפירושי הראשונים והאחרונים על סדר קדשים, והסיבה היא מפני שהלכות אלו לא נוהגות בזמן הזה. אבל דווקא משום כך חשוב מאד להחיות את תורת הקדשים על ידי שכל אחד יטול לעצמו לכל הפחות נושא אחד מתוך מאות הנושאים בסדר זה, ויברר את הלכותיו לפרטי פרטים. וכך תהיה התועלת מרובה - הן לאברך עצמו שירכוש שליטה מלאה בתחום מסוים

הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א:
**אני לא יודע למה אין זעזוע אצל הכהנים
להתכונן בלימוד ההלכות**

אנחנו חייבים בכל כוחנו לעורר את הלבבות של אחינו בני אהרן להתכונן לקראת הגאולה העתידה, וכולם צריכים ליטול חלק בזה. אנחנו בתקופה של תהפוכות גדולות, משנאיך ירימו ראש, ועלינו לרומם את הדבר החשוב הזה שאחינו בני אהרן יתכוננו לבנין בית המקדש. וכך אומר המהרש"ם בהסכמה לליקוטי הלכות, שאין לך סגולה יותר גדולה לקרב את הגאולה מאשר לימוד הלכות בית הבחירה. ובזכות אותם שלמדו את דיני הקרבנות ואותם שילמדו עוד הלכות אלו, נזכה כולנו לגאולה העתידה במהרה בימינו אמן."

בסיום המעמד הוקרא מכתבו של **הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א**, על ידי הגאון רבי יאיר טרנובסקי שליט"א מראשי הכוללים של "תורת הקרבנות": **"שמחתי ותגל לבי, כשאני רואה פעולות הנעשים לעורר בני תורה ללמוד הלכה למעשה בעניני קרבנות, ולחבר ספרים לעורר ולחדש הלכה למעשה. ובב"מ (קיד) רש"י מביא ללמוד סדר קדשים שנוגע למעשה, דת"ח העוסקים בהלכות עבודה בכל מקום מעלה עליהם הכתוב כאילו הקריבו בבית המדש, לכן כשלושמים היום קדשים כאילו מקריבים ממש ע"ש.** לכן הזדמנות לכל היום קדשים כאילו מקריבים ממש ע"ש. לכן הזדמנות לכל אחד להקריב קרבנות ממש, ואנו מצווין לצפות לישועה בכל יום, ומי שמצפה בודאי משתדל להקדים ללמוד מה לעשות. לכן אני מצטרף לגדולי תורה ששיבחו הלימוד קדשים כמ"ש. ונזכה בזה להחיש ביאת משיח צדקנו. ואני מצפה בכליון לישועת ה' ורחמי שמים מרובים. משה שטרנבוך

את המעמד הגדול חתם הרה"ג רבי אריאל כהן שליט"א מלומדי 'חבורת לשכת הכהנים', שהאריך בתועלת הגדולה של כל אחד ואחד שנוטל עבודה מסוימת במקדש או נושא אחד מתוך מאות הנושאים ומברר אותו היטב לאשורו. "כל מי שלומד נושא בשלמות, נוצרת לו תחושה של סיפוק עצום בלימוד, וביותר הדברים אמורים בנושאים כאלו שכמעט אין מי שבריר אותם עד היום. בניגוד לסדר נשים נזיקין, שכדי לדעת את הלכותיהם יש להקיף על פי רוב את כל עניני המסכת, הרי שבסדר קדשים, כל מי שרוצה לנחול ידיעה מקיפה בעבודה מעבודות המקדש, יכול להשיג זאת בלימוד סוגיא אחת או שתיים, מבלי להזקק לידע

מקיף בכל קדשים, [מלבד סוגיות העוסקות בעניני פסולי קדשים המפוזרים בכמה מסכתות]. וברור שעל ידי חוברות 'לשכת הכהנים' שנלמדו על ידי לומדי החבורה, הדבר נעשה קל יותר, כיון שעל ידם יכול כל אחד להגיע לידיעת פרטי הדינים בצורה בהירה, וכן על ידי השקעה עצמית בלימוד הסוגיא וכולו לומדי התורה שבכל מקום ומקום להיות בקיאים היטב בדיני הקודש והמקדש."

הנוכחים יצאו בהרגשת רוממות על הזכות שהיא חובה - בשעה נעלה זו הקרובה לגאולה, להתכונן ולברר את הלכות הקודש והמקדש, וכפי שביטא זעק מרן החפץ חיים זיע"א בכל ישותו.

באי הכנס קיבלו את החוברת המהודרת **"פתאום יבוא"** שיצאה לאור לקראת הכינוס, ובה נאספו כמה ממכתבי מרן החפץ חיים זצ"ל על גודל הענין, כאשר בסופו נוסף קונטרס המברר שכל דברי החפץ חיים מיוסדים על מאמרי חז"ל וסוגיות הגמ', שבהם נאמר במפורש **שמיד כאשר יבנה המקדש יעבדו בו הכהנים שבזמנינו**, וכמו כן נתבאר שם כיצד יקריבו כהנים אלו את הקרבנות באותו יום שבו יבנה המקדש.

מלבד זאת חולקה בכינוס חוברת עם רשימת מאות נושאים בהלכות הקודש והמקדש, לצורך בחירת נושא אחד מתוכם, על מנת ללבן ולברר בשלמות את כל פרטי הדינים שבאותו ענין.

לקבלת חוברת לימוד 'לשכת הכהנים' ללימוד והשקעה עצמית, או לקבלת מראי מקומות והכוונה על נושא מהלכות הקרבנות, ניתן להשאיר הודעה בקו המידע של תורת הקרבנות: 077-2261034 שלוחה 5

Rabbi Moshe Sternbuch Chief Rabbi of the Orthodox Rabbinical Courts Rosh HaYeshiva D'Ramat Jerusalem	משה שטרנבוך ראב"ד לכל סקולות האשכנזים ראש ישיבת ברית א' מתי"ם מודיעים והתי"ח חשבות והנהגות ועוד עיר"ם וירושלים ת"י
כ"ו ניסן תשע"ו	
שמחתי ותגל לבי, כשאני רואה פעולות הנעשים לעורר בני תורה ללמוד הלכה למעשה בעניני קרבנות, ולחבר ספרים לעורר ולחדש הלכה למעשה.	
ובב"מ (קיד) רש"י מביא ללמוד סדר קדשים שנוגע למעשה, דת"ח העוסקים בהלכות עבודה בכל מקום מעלה עליהם הכתוב כאילו הקריבו בבית המדש, לכן כשלושמים היום קדשים כאילו מקריבים ממש ע"ש.	
לכן הזדמנות לכל אחד להקריב קרבנות ממש, ואנו מצווין לצפות לישועה בכל יום, ומי שמצפה בודאי משתדל להקדים ללמוד מה לעשות.	
לכן אני מצטרף לגדולי תורה ששיבחו הלימוד קדשים כמ"ש.	
ונזכה בזה להחיש ביאת משיח צדקני	
ואני מצפה בכליון לישועת ה' ורחמי שמים מרובים	
רח"ק צנז'ובונן 4, הר-נוף, ירושלים ת"י טל': 02-6919610 Rechov Katronelbogen 4, Har-Nof, Jerusalem Tel: 02-6919610	

מכתב הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א לרגל הכינוס

לויים בדוכנם
בהלכות עבודת הלויים במקדש

ובאמת שבגמ' בסוכה (נא.) איתא למ"ד שירה בפה שהמקור לזה מקרא ד'להשמיע קול אחד', הרי שיש דין שמיעה.

האם יש בגדים מיוחדים ללויים

הרה"ג רבי י. י. ב. שליט"א

במה שהעיר הרה"ג רבי ע. ש. בגליון ל"ז על דברי החת"ס דבגדי השרד שהיו מתכלת וכו' היו ללויים, והרי בכמה דוכתי מבואר שלבשו בגד פשתן, עי' ברמב"ן עה"ת בפרשת כי תשא שתמה למה לא הזכירה התורה את דיני עשיית בגדי השרד, וצייד בדעת רש"י שלא היה חיוב לעשותם ממין מיוחד רק ציווה על עצם עשייתם, וה"נ י"ל כאן שאין דין מיוחד ממה לעשותם ורק שבמשכן עשאו ממינים אלו.

האם יש מצוה לשמוע את שירת הלויים

הרה"ג רבי חיים לב שליט"א

בענין הנידון שהובא בגליון תורת הקרבנות ל"ט, אם יש חובת שמיעה בשירת הלויים.

לענ"ד יש להוכיח ממה שנתבאר בערכין יג: שצוערי הלויים היו משוררים ליתן תבל בנעימה, והוא כדי ליתן נעימות בקולם של המשוררים, ומוכח שהיתה חובת שמיעה ולכן יש להם לייפות את קולם לפני השומעים, שאם לא היתה חובת שמיעה אין כל טעם וענין לעשות כן.

ועי' רש"י איכה (ב, ז) קול נתנו בבית ה' כיום מועד, שהיו משוררים בתוכו בקול רם. ומוכח שהיה דין שמיעה, ולכן נאמר בזה דין 'קול רם'.

בירורי הלכות בדיני הלויים

ניתן לשלוח מאמרים ותגובות למדור זה גם בפקס 072-3377667

בשם ה'. ועיי"ש שדן אי איכא ברכת כהנים בלילה כגון בתפילת נעילה שנמשכה ללילה, וכתב דכיון שהוקשה לשירות ליכא ברכת כהנים בלילה, דאין שירת הלויים בלילה (וכדאמרו בערכין יא,א).

וכן הוא בתשובות מהר"ם מרוטנבורג (ד' ירושלים סי' קלד) שהוסיף בזה דברים וז"ל 'ולכא למימר דליהוי אפי' בלילה דהא אשכחן שירות בלילה, כגון הקטרת איברים. הא ליתא דהא שירות דקרא מיירו בשירות שהיו אומרים על הקרבן, כדאמר בפ' שני דערכין אמר רב יהודה אמר שמואל מניין לעיקר שירה מן התורה, דכתיב ושרת בשם ה' אלקיו, איזהו שירות שבשם, הוה אומר שירה. ואימא נשיאת כפים, ומשני מדכתיב לשרתו ולברך בשמו, היינו שיר שעל הקרבן. וההוא לא הוה אלא ביום, כדאמר התם מה כפרה ביום אף שירה ביום.' [ונמצינו למדים מדבריו דעבודת הלויים נמי בעי עמידה, וכ"כ הרלב"ג עה"ת בפר' קרח ובפרשת שופטים, וציין כל זה בס' ברכת כהן עה"ת].

והנה בתענית כוב, איתא דשתוי יין אסור בנשיאת כפים, והכי איתא התם 'מנהני מילי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא, למה נסמכה פרשת כהן מברך לפרשת נזיר, לומר מה נזיר אסור ביין, אף כהן מברך אסור ביין. מתקיף לה אבוה דרבי זירא, ואמרי לה אושעיא בר זבדא, אי מה נזיר אסור בחרצן, אף כהן מברך אסור בחרצן. אמר רבי יצחק אמר קרא לשרתו ולברך בשמו, מה משרת מותר בחרצן אף כהן מברך מותר בחרצן. וברש"י שם 'מה משרת כו' עובד עבודה, דלא מיתסר אלא שתויי יין ממש, דכתיב יין ושכר אל תשת וגו', הא בחרצן מותר'. ומבואר דשרות פסול בשתויי יין ושרי בחרצן, ומינה ילפינן נמי לנשיאות כפים, והשתא לדברי המהר"ם שההיקש לשירות הוה לשירות דלויים, א"כ לכאורה יש להוכיח מכאן דלוי ששתה יין אסור לשורר, ודלא כמו שנקטו האחרונים.

אמנם נראה שמגוף הסוגיא בתענית מוכח דאיירי בשירות דכהנים, דהגמ' שם בהמשך (כז,א) מקשה לענין נשיאות כפים 'אי מה משרת בעל מום לא, אף כהן מברך בעל מום לא'. ואי נימא כדברי המהר"ם

האם פסול שתוי יין נוהג בלויים

הרה"ג רבי אליעזר הלוי גרינספלד שליט"א

בחולין כד,א ילפינן 'זאת אשר ללויים' שנים פוסלים בלויים ואין המומין פוסלים בלויים. וכמו"כ דרשו בתו"כ לענין אונן, שלוי האונן כשר לעבודה, וכפי שפסק הרמב"ם (כלי המקדש ג ג) 'לוי האונן מותר לעבוד ולשורר'. והנה באחרונים דנו לענין שאר פסולים הנהוגים בכהנים אי פוסלים בלויים, כגון טמא ושתויי יין ושאר פסולים המנויים בריש פ"ב דזבחים, (עי' עמק הנצי"ב לספרי בהעלותך עמ' ה, ומשכנות לאביר יעקב עמ' כב וכה), ובפשטות נקטו האחרונים דליכא בלויים פסולי עבודה אלו מלבד הלוי שנתקלקל קולו. ועי' בגבורת ארי (תענית טוב), שכתב דלא אשכחן דלוי שתוי יין פסול לשיר, ומשום כן תמה על פירש"י שם, וכן כתב האדר"ת בקונטרס דברי לוי (נדפס ב'מן הגנזים' שע"י אהבת שלום), דלדעת חכמים שכהן אסור לשתות יין בזה"ז וכמו שאמרו בתענית יז,א 'מכאן אמרו כל כהן שמכיר משמרתו ומשמרת בית אב שלו, ויודע שבתי אבותיו קבועין שם, אסור לשתות יין כל אותו היום', היינו דוקא בכהנים ולא בלויים דליכא בהם פסול שתויי יין. ועי' בעמק הנצי"ב שם שהתחבט למצוא ילפותא לכך דליכא פסול שתויי יין בלויים.

ואולם נראה לדון דשמא יש להוכיח מדברי מהר"ם מרוטנבורג שלוי ששתה יין פסול לשיר, דהנה בסוטה לח,א דנה הגמ' מה המקור שצריך עמידה בברכת כהנים, ואיתא התם 'ר' נתן אומר אינו צריך, הרי הוא אומר לשרתו ולברך בשמו, מה משרת בעמידה, אף מברך בעמידה. ומשרת גופיה מנלן דכתיב לעמוד לשרת'. נמצינו למדים דברכת כהנים הוקשה לשירות, ובפשטו היינו שירות דכהנים, וכשם שעבודת הכהנים טעונה עמידה, ה"נ ברכת כהנים. אמנם בהגהות מיימוניות (פ"ג מתפילה אות ה) הביא מדברי המהר"ם שפירש באופן מחודש דההיקש הוא לשירות דלויים, דהיינו שירה שנקראת שירות

דהיקש לשירות הוא שירות דלויים, הא ליכא פסול מום בלויים וכדדרשו מהקרא דזאת אשר ללויים, ובע"כ דהגמ' איירי בשירות דכהנים, ומשום כן פריך שכהן בע"מ לא ישא את כפיו, וכיון שכן שוב אין לנו מקור להוכיח לענין שתויי יין בלויים, דגם הילפותא לשתויי יין הוא משירות דכהנים. אלא שבאמת צ"ע איך יפרנס המהר"ם את דברי הגמ' בתענית דמוכח דהיקש לשירות, הוא לשירות דכהנים, ואיך פירש את הגמ' בסוטה לענין עמידה דהיקש הוא לשירות דלויים, וצ"ע.ג.

ובאמת המהר"ם גופיה בהמשך הדברים מביא את הירושלמי בפ"ד דתענית שלמדו דשתויי יין לא ישא את כפיו משום דאתקש לשירות, ופריך הירושלמי דא"כ גם בע"מ לא ישא את כפיו, וכתב המהר"ם דהירושלמי סבר שהיקש הוא לשירות דכהנים, ומשום כן פריך מבע"מ, אבל להבבלי לא קשיא מידי דהיקש לשירות, הוא לשירות דלויים, שאין המום פוסל בהם, וממש כמו שהקשנו. וכנראה לא היתה לפני המהר"ם גירסא זו בבבלי בתענית, וצ"ע. [והנה לא נתבאר אי כלל לא גרס את הילפותא לשתויי יין מההיקש לשירות, או שרק את הקושיה מבע"מ לא גריס, ונפק"מ אי איכא הוכחה לשיטתו דלוי שתויי יין פסול לשיר, דאי רק את הקושיה לא גריס, שפיר יש להוכיח עפ"י המהר"ם דלוי שתויי יין פסול לשיר. ועיי"ש שכתב דהירושלמי שלמד שתויי יין מההיקש ברכה לשירות, הוכרח לפרש דהפסוק קאי על שירות דכהנים, דאי קאי על לויים, 'הא לא אשכחן דפסלא ביה שכרות', ומשמע דבאמת פשיטא ליה דליכא פסול שתויי יין בלויים גם לדעת הבבלי].

ובעיקר הנידון האם ההיקש ברכה לשירות קאי על שירות דלויים או שירות דכהנים, עי' במשך חכמה בפר' עקב (דברים י ח) דתליא האם הגמ' לומדת מהפסוק בפרשת עקב או מהפסוק בפר' שופטים, דאי מפרשת עקב דכתיב 'בעת היא הבדיל ה' את שבט הלוי לשאת את ארון ברית ה' לעמוד לפני ה' לשרתו ולברך בשמו וגו' הרי הן שירות יכול להתפרש על הלויים, וכמו שפירש הראב"ע שם (ודלא כרש"י), אבל אם נפרש את הגמ' על הפסוק האמור בעגלה ערופה בסוף פרשת שופטים (דברים כא ה) 'ונגשו הכהנים בני לוי כי בם בחר ה' אלוהיך לשרתו ולברך בשם ה' וגו'', הרי פסוק זה ודאי קאי על שירות דכהנים, דהכהנים הם שנצטוו באמירה זו שבפר' עגלה ערופה. [וכדברי המשך חכמה כתבו גם הרש"ש בהגהותיו לבמדבר רבה (נשא אות יא), ובשו"ת ראשית ביכורים סי' ד, ובזה יישבו קושיות גליון הש"ס בסוטה שם, ואכמ"ל].

ולקושטא דמילתא, הגם שנתבאר דבפשטות לוי שתויי יין כשר לשיר, מ"מ לכתחילה אינו יכול ליכנס לעזרה, דהא כל ישראל אסורים בכניסה לעזרה כשהם שתויי יין, משום מצות מורא מקדש כמש"כ הרמב"ם סוף"א מביאת מקדש, אלא דאיכא נפק"מ לענין דיעבד בעבר ונכנס אי מהני שירתו, וכן איכא נפק"מ באופן ששר מחוץ לעזרה, לפי מש"כ המלבי"ם (במדבר ז א) דלוי טמא יכול לשיר מחוץ לעזרה. [הערת המערכת: וכן נפק"מ בזה ביום הפורים, אם מותר ללוי המשורר במקום הצורך לשתות יין קודם שיסיים את מצות השירה על תמיד בין הערביים, דאם פסול לשורר מסתבר שאסור לו לשתות שלא ייבטל ממצוותו, אבל אם כשר לשיר שמא יכול לשתות לקיים מצות היום, ואח"כ ישיר מחוץ לעזרה, כדן לוי טמא לשיטת המלבי"ם].

המשך מעמוד ראשון

היו יושבי ירושלים שרויים תמיד בתשובה ובזהירות עצומה שלא להגיע כלל לידי חטא.

מסיבה זו אמרו חז"ל על יושבי ירושלים שלא היה בהם אחד שלן ובידו עוון. המציאות הסובבת אותם, המראות המוחשיים שראו מול עיניהם מדי יום ביומו, חזקו בהם את הזהירות והעירות לשקול את מעשיהם בכל צעד ושעל, לבל יתערב בהם איזה חטא דק מן הדק.

ואם כי גם בשאר המקומות היו אנשים שלא לנו ובידם עוון, אך על יושבי ירושלים בלבד ניתן היה לומר - שמעולם שלא לנו כשבידם עוון, וזאת לרגל הקירבה לבית המקדש, שיצרה בהם זהירות זו למשך כל יום ויום מימי חייהם.

אין ספק שבזמן בית המקדש היה קל יותר להגיע להרגשות אלו ללא עבודה מיוחדת. הרי המקדש בנוי, ועבודת הכהנים מתקיימת בו מדי יום ביומו.

אך גם בזמנינו ניתן להגיע לכך. מאות הלומדים שהשתתפו בשיעורים בחודש ניסן, ודאי חשו במלוא העוצמה את המעלה של הקרבת הקרבנות ואת התחושה שבית המקדש קרוב יותר מתמיד. הציפייה לגאולה בחודש זה היתה ממש מוחשית, ורבים רבים הרגישו כי העמל הרב הנלווה לבירור דיני הקרבנות, ודאי מקרב בצורה כבירה את הגאולה הנכספת.

כך היתה התחושה בשיעורים שקדמו לחג הפסח בעניני קרבן פסח, וכך הרגישו המשתתפים גם בשיעורים שהתקיימו בחציו השני של חודש ניסן, בעניני קרבן העומר, בעניני התמידין והמוספין, בדיני קרבנות העוף, ובשאר השיעורים הרבים.

ככל שנרבה להשריש בתוכנו את לימוד עניני הקרבנות, כך נצליח לקרב ללבותינו את בית המקדש, וכך נחיה ונרגיש את מעלתו, כאשר מתוך כך יקל עלינו להגביר את הזהירות והנקיות במעשים כפי שהיה בבניינו.

ויה"ר שנוצח לראות כהנים בעבודתם, לויים בשירם וישראל במעמדם במהרה בימינו אמן.

לאור דברי רבותינו שכל אחד ואחד [הראוי לכך] יברר נושא מהלכות הקרבנות, על מנת שבין כולם יבוררו כל פרטי הדינים, הננו מודיעים כי ניתן לקבל מראי מקומות מפורטים עד ההלכה על מאות סוגיות בעניני קדשים, הפזורות בכל רחבי הש"ס.

לקבלת רשימת הסוגיות לפי סדר המסכתות:

077-2261034

יש להשאיר הודעה בשלוחה 5

מכון "תורת הקרבנות" ת.ד. 3196 בני ברק

טל' 050-4134645 פקס: 072-3377748

כתובת: korbanot@okmail.co.il

ניתן לקבל את הגליון במייל מידי חודש

הערות תמיחות וישובים בעניני הלכות הקרבנות יתקבלו עד י' בחודש. עדיפות להערות קצרות.

ניתן לשלוח ע"י הנציגים בכוללים או במייל לכתובת או לת.ד. 3196 ב"ב